

LAPUA TIISTENJOKI KOTASAARENMÄKI

KOEKAIVAUS KIVIKAUTISELLA ASUINPAIKALLA v. 1995

Vesa Laulumaa

Sisällys

Arkistotietoja	2
Johdanto	3
Kaivauspaikan sijainti ja topografia	3
Kaivaus ja sen tulokset	3
Kuvaluettelo	4
Kuvataulut	5-7
Kopio yleiskartasta	8
Peruskarttaote	9
GT-karttaote	10

Arkistotietoja

KUNTA: Lapua
KYLÄ: Tiistenjoki
KOHDE: Kotasaarenmäki
TILA: Rinnankoski 5:110 (om. Veli Rinnankoski, Ämmälänkirkkotie 5, 62165
Tiistenjoki, puh. 964-437 7198.

SIJAINTI: PK 2224 03 TIISTENJOKI, v. 1991
Peruskoordinaatit: x = 6979 20 y = 2461 70 z = 58 m mpy

AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET:
Tarkistukset: Äyräpää 1937, Miettinen 1994.

AIKAISEMMAT LÖYDÖT:
KM 10448 (hioinlaaka), 10654:1-11 (kvartsia, piisiru, Ka II:2
keramiikkaa), KM 28403 (piesineen katk., kvartsia).

KERTOMUKSEN LIITTEET:
Löydöt: KM 28859:1-30
Diat: 32781-32787
Negatiivit: 100734-100740
Kartat: Yleiskartta mk 1:500, s. 8.

Johdanto

Kotasaarenmäen koekaivaukset tulivat ajankohtaisiksi, koska maanomistajan tytär suunnittelee omakotitalon rakentamista muinaisjäännösalueen kohdalle. Kotasaarenmäen kivikautinen asuinpaikka tuli ilmi jo v. 1936, kun sieltä hiekanoton yhteydessä löydettiin iso hioinlaaka. V. 1937 Aarne Äyräpää tarkasti kohteen ja löysi kvartssia, piitä sekä saviastianpaloja. Rakennushankkeen tultua museoviraston tietoon, kävi Mirja Miettinen vielä paikalla v. 1994 ja totesi koekaivauksen tarpeelliseksi.

Kotasaarenmäen kaivaukset otettiin koekaivausryhmän ohjelmaan ja toteutettiin 22.5.-2.6.1995. Kaivauksenjohtajana toimi FK Vesa Laulumaa ja piirtäjänä FK Tapio Suhonen, kaivajina oli viisi tuoretta ylioppilasta, joille palkan maksoi Lapuan kaupunki.

Kaivauspaikan sijainti ja topografia

Kohde sijaitsee Lapuan Tiistenjoella, Topparinmäen asutuksen pohjoispuolella, Lapua-Kuortane kantatien (nro 66) pohjoispuolella n. 600 m tieltä pohjoiseen. Maisema on laajaa peltoaukeaa, josta Kotasaarenmäki erottuu pienenä saarekkeena. Lapuanjoki kulkee nykyään parisataa metriä tien 66 eteläpuolella. Kotasaarenmäen läpi, läheltä sen itälaitaa kulkee metsätie, joka toimii samalla rajalinjana. Rinnankosken tilan palsta sijaitsee tien itäpuolella (ks. yleiskartta).

Kotasaarenmäki on suurimmilta osilta männikkökangasta, joukossa jonkin verran myös lehtipuuta, maaperä on ylimmältä kerrokseltaan hiekkaa, syvemmältä savea. Paikalta on vuosikymmenten aikana otettu monin paikoin hiekkaa kotitarpeisiin.

Kaivaus ja sen tulokset

Kaivaus tehtiin koekuopituksena, jonka tarkoituksena oli saada selville onko alueella kiinteää muinaisjäännöstä, jota olisi syytä kaivaa laajemminkin. Alueelle tehtiin neliömetrin kokoisia koekuoppia 42 kpl, lisäksi pellolla suoritettiin pintapoimintaa. Minkäänlaista likamaata koekuopituksessa ei havaittu ja löytöjäkin tuli niukanlaisesti. Selvin löytökeskittymä oli ladon vieressä sen itäpuolella, mistä löytyivät ainoat keramiikan palat. Jonkin verran löytöjä tuli myös n. 30 m ladon pohjoispuolelta.

Löydöt:

- kivesineen katkelmia 1 kpl
- saviastian paloja: koristeltuja 1 kpl (kampaleimoja ja kuoppia), ei koristelua 1 kpl
- piikaavin
- pii-iskoksia 14 kpl, joista 2 irtolöytöinä
- kivilaji-iskoksia 1 kpl
- kvartsi-ytimiä 4 kpl, kaikki irtolöytöinä
- kvartsi-iskoksia 42 kpl, joista irtolöytöinä 15 kpl.
- palanutta savea 2 palaa

Kaivauksissa havaittiin, että hiekkakerros ainakin Rinnankosken palstan kohdalla on paksuimmillaankin melko ohut, n. 50 - 70 cm. Hiekkakerroksen alapuolelta alkaa heti savikerros. Palstan kaakkoisosassa, missä rinne laskee kohti peltoja tulee savi esiin heti turpeen alta. Hiekan vähyys on havaittu

kotitarvehiekanotossakin, sillä matalat hiekanottokuopat rönnyilevät sinne tänne harjanteella ja ovat tuhonneet suurimman osan asuinpaikasta lisäksi viljely on tuhonnut asuinpaikan itäreunan. Kaivaushavaintojen perusteella paikalla lienee sijainnut melko lyhytikäinen tyyppillisen kampakeraamikan ajan asuinpaikka, jonka rippeitä ei ole syytä säilyttää.

Helsingissä 22.8.1995

Vesa Laulumaa

Kuvaluettelo

Diat:

- 32781 Kotasaarenmäki, kuv. kaakosta.
- 32782 Kaivausaluetta ladon luona, kuv. kaakosta.
- 32783 Kaivausaluetta ladon pohjoispuolella, kuv. koillisesta.
- 32784 Kotasaaren halki menevä metsätie, kuv. pohjoisesta.
- 32785 Kaivausaluetta ladon pohjoispuolella, kuv. luoteesta.
- 32786 Hiekanoton tuhoamaa aluetta, kuv. koillisesta.
- 32787 Iloiset kaivajat tauolla.

Negatiivit:

- 100734 Kotasaarenmäki, kuv. kaakosta.
- 100735 Kaivausaluetta ladon luona, kuv. kaakosta.
- 100736 Kaivausaluetta ladon pohjoispuolella, kuv. koillisesta.
- 100737 Kotasaaren halki menevä metsätie, kuv. pohjoisesta.
- 100738 Kaivausaluetta ladon pohjoispuolella, kuv. luoteesta.
- 100739 Hiekanoton tuhoamaa aluetta, kuv. koillisesta.
- 100740 Iloiset kaivajat tauolla.

F. 100734. KOTASAARENMÄKI, KUV. KAAKOSTA

F. 100735. KAIVAUSSALUETTA LADON LUONA, KUV. KAAKOSTA

F. 100737. KOTASAAREN HALKI MENEVÄ METSÄTIE, KUV. POHJOISESTA.

F. 100740. ILOISET KAIVAJAT TAUOLLÄ.

F. 100738. KAIVAUSALUETTA LADON PÖRJÖISPUOLELLA, KUV.
KOILLISESTA.

F. 100738 KAIVAUSALUETTA LADON PÖHJÖISPUOLELLA, KUV.
LUOTEESTA.

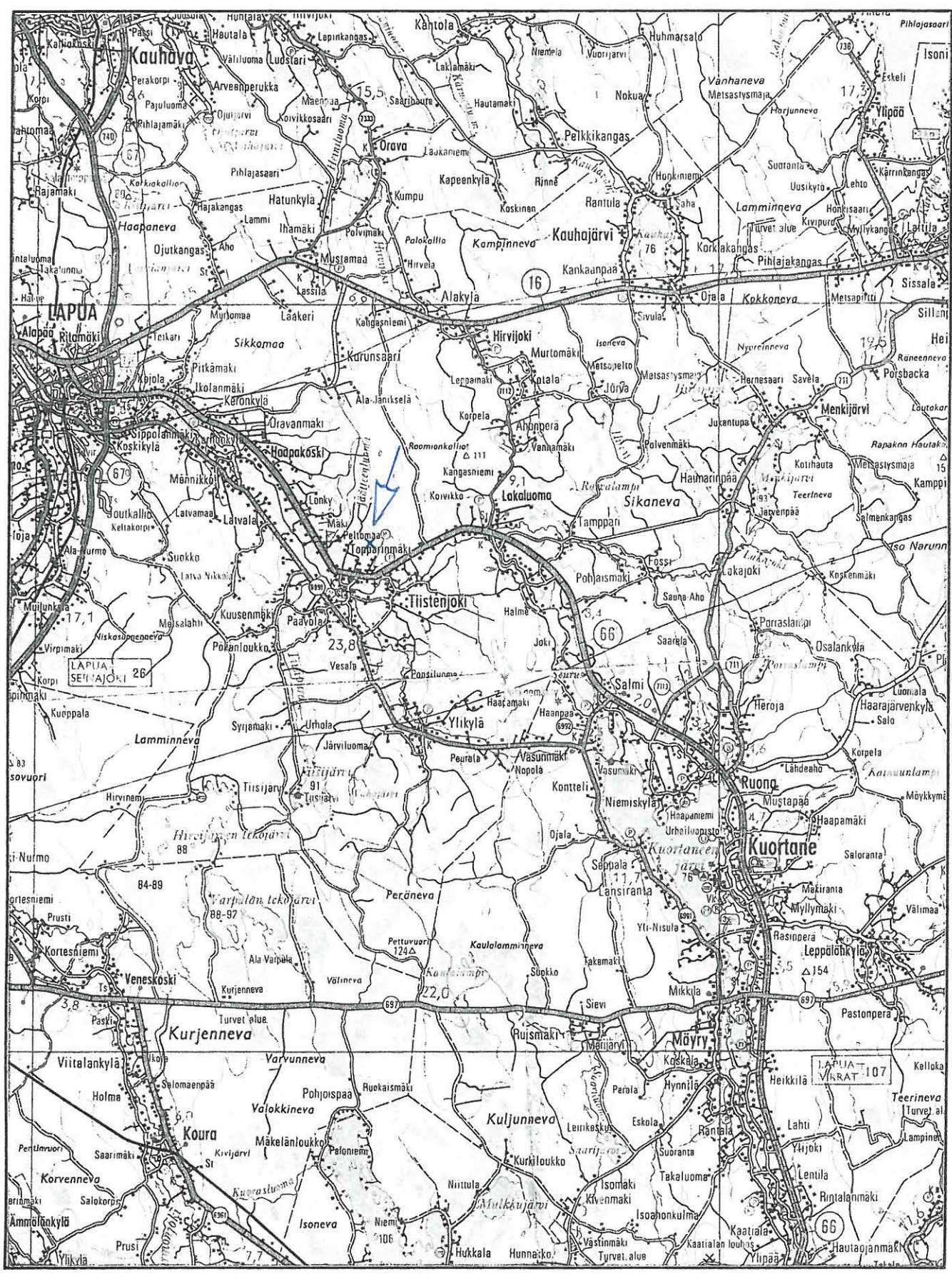
Lapua Kotisaarenmäki, peruskarttaote. PK 2224 03 TIISTENJOKI, v. 1991.

Kohde ympyröity.

Lapua Kotosaarenmäki, tiekarttaote. GT-7.

Kohde merkitty nuolella.

LAPUA Tiistenjoki Kotasaarenmäki

V. Laulumaa 1995

YLEISKARTTA

MK 1:500 0 10 20m

Piirt. T. Suhonen

- koekuoppa josta löytöjä
- löydötön koekuoppa

